

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobců: **a) M. N., a b) L. B.**, oba zastoupeni JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha7, týkající se žalob proti rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 9. 2022, č. j. OAM-735/ZA-ZA10-ZA14-2022 a ze dne 14. 12. 2022, č. j. OAM-918/ZA-ZA11-ZA14-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 2. 2023, č. j. 43 Az 6/2022-50, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byly zamítnuty jejich žaloby proti rozhodnutím žalovaného o zastavení řízení ve věcech žádostí žalobců o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný řízení zastavil z důvodu nepřipustnosti opakovaných žádostí stěžovatelů s odkazem na § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Stěžovatelé v kasační stížnosti současně požádali o přiznání odkladného účinku. V návrhu uvedli, že v případě jejich návratu do země původu existuje reálné riziko postihu ze strany vlády a policejních složek. Stěžovatelé se obávají opětovného zatčení a nelidského zacházení. V této souvislosti poukázali na skutečnost, že stěžovatel a) byl již v minulosti třikrát zadržen policií pro smyšlené držení zbraně, neboť vystupoval jako veterán rusko-abchazské války proti gruzínské vládě, která toleruje ruská okupační vojska na gruzínském území.

[3] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasil. Připomněl, že zákon o azylu nepřiznává obecně žalobám proti rozhodnutí o zastavení řízení odkladný účinek. Dle jeho názoru stěžovatelé v návrhu neuvedli takové skutečnosti, které by svědčily pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení podaného návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním následujících objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dále je třeba uvést, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by tak být přiznáván pouze v případech, které svou specifickou povahou takový postup odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která žadateli hrozí, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tedy taková, která odůvodňuje, aby v konkrétním případě pravidlo, že žaloba (resp. kasační stížnost) odkladný účinek nemá, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb.NSS, bod [65] a ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb.NSS, bod [25]).

[8] V posuzovaném případě nepředstavuje překážku pro přiznání odkladného účinku sama skutečnost, že se jedná o řízení ve věci opakovaných žádostí stěžovatelů o mezinárodní ochranu. Stěžovatelé totiž mohou být v důsledku přímých právních účinků plynoucích z pravomocných správních rozhodnutí žalovaného nuceni opustit území České republiky a vycestovat zpět do země původu, neboť přestávají být žadateli o udělení mezinárodní ochrany. Tím také pozbývají oprávnění k pobytu na území dle § 3d zákona o azylu. Nejvyšší správní soud proto přistoupil k poměření újmy hrozící stěžovatelům s mírou dotčení důležitého veřejného zájmu.

[9] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatelů oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé vždy na jejich konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatelé tvrdit a osvědčit

pokračování

reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na vycestování do země původu utrpěli.

[10] Povinnost tvrdit a doložit vznik újmy stěžovatelé naplní zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu, což v nyní posuzované věci učinili konkrétními tvrzeními o hrozbě opětovného zatčení a hrozbě nelidského zacházení v zemi původu, kterou dovozují zejména ze skutečnosti, že stěžovatel a) již byl v minulosti policií opakovaně zadržen. Jakkoli Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že se v případě stěžovatelů jedná o opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, tato skutečnost bez dalšího hrozbu možné nepoměrně větší újmy na straně stěžovatelů nevylučuje (rovněž s přihlédnutím k jejich argumentaci, že v prvním řízení hrozbu policejní perzekuce neuváděli z důvodu obav, aby se poskytnuté informace nedostaly ke gruzínským orgánům). Třetím osobám přitom přiznáním odkladného účinku žádná újma vzniknout nemůže.

[11] Ve vztahu k hodnocení naplnění další podmínky, tj. možného rozporu s důležitým veřejným zájmem, Nejvyšší správní soud uvádí, že pro zamítnutí návrhu nepostačuje pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo jevit z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s., ale i v tomto případě je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do práv stěžovatele s intenzitou narušení veřejného zájmu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Žalovaný ve vyjádření výslovně nepoukázal na žádný kolidující důležitý veřejný zájem, jako důležitý veřejný zájem ve vyjádření zmínil respektování pravomocných rozhodnutí správního orgánu. Ani Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmý zásadní veřejný zájem, který by měl převážet nad možnou újmu hrozící stěžovatelům. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají, k naplnění veřejného zájmu tak může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Z ničeho neplyne, že by setrvání stěžovatelů na území České republiky do ukončení řízení o kasační stížnosti, která je navíc projednávána v přednostním režimu, narušovalo důležitý veřejný zájem, čímž je naplněna i druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[12] Nejvyšší správní soud proto návrhu stěžovatelů vyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti se odkládá i vykonatelnost vydaných rozhodnutí žalovaného.

[13] Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu